

۱. جاهای خالی را کامل کنید.

نام نویسنده‌ی کتاب «آفریده‌های ساکت خدا» و مترجم آن است.

۲. این واژه‌ها را در جمله‌های زیر به کار ببرید.

شگفتی‌های - ساکت - صخره‌ها - عادت

الف) آفریده‌های خدا، همه جا هستند.

ب) به هر حال عالم، تماشاخانه‌ی آفرینش است.

ج) در کوهستان گاهی در بلندترین جای آن، از دل و سنگ‌ها چشمه‌ای روان است.

د) ما برخی از رفتارهای خودمان را از روی انجام می‌دهیم.

۳. در عبارت زیر، علائم نگارشی مناسب قرار دهید.

هیس () گوش بده () به آفریده‌های ساکت خدا گوش بده ()

۴. یک کلمه‌ی مناسب از داخل کمانک برای جای خالی هر جمله پیدا کرده و دورش خط بکشید.

الف) در مرحله‌ی دیدن یک تصویر باید به آن توجه کنید. (کلیات - جزئیات)

ب) برای درک اجزای تصویر فکر کنید. (ارتباط - انتقال)

۵. مترادف (هم‌معنی) کلمه‌های زیر را بنویسید.

سرشار (.....) درنگ (.....) آفرینش (.....)

سنگلاخ (.....) کردار (.....) می‌نگارد (.....)

۶. متضاد (مخالف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

(شب #.....) (می‌سازد #.....) (بزرگ‌تر #.....)

(خنده #.....) (خشک #.....) (دور #.....)

۷. هم‌خانواده‌ی کلمه‌های زیر را بنویسید. (برای هر کلمه دو مورد)

تفکر: ، آفریده:

۸. جدول زیر را با واژه‌های مناسب از متن همین درس پر کنید.

کلمه‌ای با نشانه‌ی «ص»	کلمه‌ای با نشانه‌ی «ع»	کلمه‌ای با نشانه‌ی «ق»	کلمه‌ای با نشانه‌ی «ط»
.....			

۹. مفرد واژه‌های زیر را بنویسید.

شگفتی‌ها: (.....) حوادث: (.....) ستارگان: (.....) درختان: (.....)

۱۰. جمله‌های زیر را با توجه به کلمه‌ی داخل کمانک تغییر داده و دوباره بنویسید.

الف) به آن‌جا نگاه می‌کردم که پرندگان زیبا را دیدم. (می‌کردند)

.....

ب) با دقت در آفریده‌های خداوند می‌توانیم به مفهوم آفرینش، بهتر پی ببریم. (می‌توانم)

.....

۱۱. عبارت‌های داده شده را یک بار در جمله‌ی خبری و یک بار در جمله‌ی عاطفی به کار ببرید.

● قطره‌های باران

جمله‌ی خبری:

جمله‌ی عاطفی:

● دره‌های عمیق

جمله‌ی خبری:

جمله‌ی عاطفی:

۱. جاهای خالی را با کلمه‌های داده شده پر کنید.

تشکر سپاس‌گزار غرور پروانه‌ای

الف) گل لبخندی زد و گفت: «از گلبرگ‌هایم کن.»

ب) پروانه با شاخک‌هایش را بالا می‌گرفت و در دشت پرواز می‌کرد.

ج) در دشتی بزرگ و سرسبز، زندگی می‌کرد.

د) ناگهان زمین گفت: «باید از خورشید باشید.»

۲. در جاهای خالی، حروف ربط مناسب (ولی، چون، بعد) قرار دهید.

الف) دوستان من همه رفتند من همراه آن‌ها نرفتم.

ب) ابتدا مادرم از خانه بیرون رفت و خواهرم خارج شد.

ج) امشب باید زود بخوابم فردا صبح زود مسابقه دارم.

۳. جاهای خالی را با نشانه‌های (، ، ؟ ، « » ؛) پر کنید.

سعدی شاعر بزرگ می‌فرماید یافتن هر گنجی همراه با رنج و زحمت است هر قدر که گنج

بزرگ‌تری را می‌خواهیم باید سختی‌های بیشتری را هم تحمل کنیم به نظر شما او درست می‌گوید

۴. در بیت زیر دو کلمه از نظر املايي درست نوشته نشده است؛ آن دو را پیدا کنید و در جای مناسب، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

بهر آفرید و برّ و درختان و آدمی خورشید و ماه و انجم و لیل و نهار کرد (..... ،)

۵. هم‌معنی (مترادف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

دریا (.....) بخشش (.....) شب (.....) روز (.....)

۶. مخالف (متضاد) کلمه‌های زیر را بنویسید.

(تواند#) (بُستان#) (مرده#) (خواب#)

۷. جمله‌های زیر را با کلمه‌های داخل کمانک تغییر دهید و دوباره بنویسید.

الف) پدرم در شهر گردش می‌کند و بعد به شیراز می‌رود. (آن‌ها)

ب) در فکر بود که ناگهان از پله افتاد. (افتادم)

۸. بامرتب کردن کلمات زیر جمله بسازید.

یک سوار مردی بر الاغش رسید خریزه جالیز به

۹. صفت مناسب هر کلمه را از ستون «ب» پیدا و به آن وصل کنید. (یک مورد از ستون «ب» اضافی است).

الف	ب
درختان ○	شجاع ○
بلبل ○	خوش آواز ○
سرباز ○	سرسبز ○
کوه ○	بلند ○
	شیرین ○

۱۰. پسوندهای مناسب هر کلمه را به خودش وصل کنید. (یک گزینه اضافی است).

الف	ب
شاخ ○	ستان ○
مرد ○	ه ○
لاله ○	زار ○
	سار ○

نام و نام خانوادگی:

کار در منزل درس: ۳

۱. کلمه‌ی مناسب جاهای خالی را از داخل کمانک انتخاب کرده و دورش خط بکشید.

(الف) ، کسی است که کوچه و خیابان را تمیز می‌کند. (جاروگر، رفتگر، رفتگار)

(ب) در قدیم قرار بود بیمارستانی در شهر ساخته شود. (روزگر، روزگار، عصرگاه)

۲. با کلمات داده شده، جاهای خالی را کامل کنید. (یک کلمه اضافی است).

پرس‌وجو هوس دست‌بردار بازار شهر تگه‌های می‌افتاد

(الف) یکی گفت: «بهتر است بیمارستان نزدیک باشد.»

(ب) بزرگان شهر پس از تصمیم گرفتند نظر طبیب را بپرسند.

(ج) نکند طبیب بزرگ ما خوردن کباب کرده است.

(د) بگوئید گوشت را بیاورند.

(ه) هر وقت کتاب تازه‌ای می‌دید نبود.

۳. از بین کلمه‌های زیر چهار واژه دارای غلط املایی است. شکل صحیح واژه‌ها را بنویسید.

کهن گرمابه‌ی شهر خلاصه تصمیم طبیب مسعله تعجب ننی‌گزشت حاضر تگه

(.....) (.....) (.....) (.....)

۴. هم‌معنی (مترادف) واژه‌های زیر را بنویسید.

طبیب (.....) فاسد (.....) زرگری (.....) شگفت‌زده (.....)

۵. مخالف (متضاد) واژه‌های زیر را بنویسید.

(بشناسد #.....) (انجام دهیم #.....) (سالم #.....) (معلوم #.....)

۶. هم‌خانواده‌ی کلمه‌های زیر را پیدا کنید و بنویسید.

خنده‌دار طب شگفتی‌ها طبابت شگفت‌انگیز لبخند

خنده:؛ شگفت زده:؛ طبیب:؛

۷. هر یک از کلمه‌های زیر را با یکی از نشانه‌های جمع فارسی جمع ببندید و بنویسید.

نقطه + ... ← رسول + ... ←

بزرگ + ... ← کتاب + ... ←

۸. برای کلمه‌های زیر پسوند مناسب نوشته و معنی واژه‌های جدید را در مقابل آن بنویسید.

مس + ... ← یعنی: آموز + ... ← یعنی:

۹. هر دو کلمه را در یک جمله به کار ببرید.

الف) دانش ، خرد:

.....

ب) طبیب ، بیمارستان:

.....

۱۰. با مرتب کردن کلمه‌های درهم ریخته، جمله بسازید.

نزد طبیب بزرگان فراخواند شهر را خود

.....

۱۱. با کلمه‌های زیر جمله بسازید.

شرط‌های موفقیت:

دانایی و هوشیاری:

۷. جدول زیر را با واژه‌های مناسب کامل کنید.

نشانه	ح	ض	ص	ذ	ث	غ
کلمه						

۸. از بین کلمه‌های زیر، صفت‌ها را پیدا کنید و دور آن‌ها خط بکشید.

حوادث خصلت راحت بزرگ نیک غفلت آخرت خوب

۹. هر یک از ضرب‌المثل‌های زیر چه معنی و مفهومی دارد؟

الف) آتش را با جاش بردن:

ب) دندان طمع را کندن:

ج) آب در هاون کوبیدن:

۱۰. معنی و مفهوم عبارت‌های زیر را به زبان ساده‌تر بازنویسی کنید.

الف) هر که در این چند خصلت کاهلی بورزد، به مقصد نرسد.

ب) هر که در اندوختن مال دنیا فقط برای خود تلاش کند، در ردیف چارپایان است.

۱۱. با توجه به داستان «بازرگان و پسران» جدول زیر را کامل کنید.

نام داستان	
شخصیت‌ها	
مکان داستان	
زمان رخداد	
پیام داستان	
نام کتابی که از آن نقل شده	

۱. از بین کلمه‌های زیر، واژه‌های مناسب جاهای خالی را پیدا کنید و بنویسید. (۲ کلمه اضافه است).

من تو ما او شا آن‌ها

الف) برای شادی کودکان تلاش می‌کنیم. (ب) دیروز به دیدن دوست قدیمی خود رفتند.

ج) و دوستانم به گردش علمی می‌رویم. (د) به کلاس بالاتر می‌روید.

۲. در جمله‌های زیر، غلط‌های املائی را پیدا کنید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

گفتا: «دویست باشد و اکنون ضیادتی است.»

«فردا که بر من و تو، وزد باد مەرگان / آن‌گه شود پدید، که نامرد و مرد کیست» «ناسر خسرو»

(.....) (.....) (.....) (.....)

۳. هم‌معنی (مترادف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

مەرگان (.....) زیادتی (.....) بلند قامت (.....) کدوبن (.....)

۴. مخالف (متضاد) واژه‌های زیر را بنویسید.

(زیاد #.....) (بلند #.....) (قدیم #.....) (شلوغ #.....)

۵. جمع کلمه‌های زیر را بنویسید.

دانه (.....) گل (.....) طبیب (.....) درخت (.....)

۶. برای هر کلمه، دو هم‌خانواده بنویسید.

هیجان‌انگیز: (..... ،) علاقه‌مند: (..... ،)

تحسین: (..... ،)

۷. کلمه‌های زیر را به ترتیب حروف الفبا بنویسید.

مەرگان چنار امپراتور گلدان علاقه انتظار

..... (۱) (۲) (۳) (۴) (۵) (۶)

۸. در هر یک از عبارتهای زیر چند جمله مشاهده می‌کنید؟

الف) مهربانی است که ما را به نكویی و دانایی و به خود می‌کشاند. جمله

ب) دانش آموز کوشا، دوست‌داشتنی و مورد توجه همه است. جمله

ج) ای دوستان! بدانید ملتی که تلاش کند به موفقیت می‌رسد. جمله

د) می‌پرسم چون می‌اندیشم و می‌اندیشم چون کنجاوم، کنجاوم چون زنده هستم. جمله

۹. مفهوم و کاربرد مثل‌های زیر را بنویسید.

الف) نابرده رنج، گنج میسر نمی‌شود ←

ب) بار کج به منزل نمی‌رسد ←

۱۰. هر یک از جمله‌های زیر را دوباره با توجه به کلمه‌های داخل کمانک بازنویسی کنید.

الف) ما در پارک هستیم (هستند)

ب) هفته‌ی گذشته دوستم را در کتابخانه دیدم (فردا)

۱۱. هر یک از عبارتهای ستون «الف» را به عبارت مرتبط با آن در ستون «ب» وصل کنید. (یک مورد اضافی است).

الف	ب
گلبن ○	ریشه‌های سرسبز ○
بن دندان ○	ریشه‌های درخت بید ○
سروبن ○	ریشه‌های درخت سرو ○
بید بن ○	ریشه‌ی دندان ○
	ریشه و بوته گل ○

۱. جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید.

الف) «سرود ملی» نشان افتخار، و یک کشور است.

ب) «زبان فارسی» باعث وحدت و ما و قدرتمندی ایران عزیز است.

۲. از این واژه‌ها در جمله‌های زیر استفاده کنید. (یک کلمه اضافه است).

شادمانی می‌کردند بالا برد گردن آویز سینه‌اش ورزشگاه

الف) قهرمان، دست‌های خود را (ب) و به احساسات مردمی که در بودند پاسخ داد.

ج) گردن آویز طلا بر می‌درخشید. (د) حاضران و پیروزی او را تبریک می‌گفتند.

۳. حروف جافتاده از کلمه‌های زیر را بنویسید.

جاودانه‌ی عنبرن یم با اندرون تقادات

۴. با علامت‌های (، ، ؟ ، !) بند زیر را کامل کنید.

به او گفتم بیا تا با هم بازی کنیم پرسید چه بازی گفتم بازی گرگم به هوا خندید و گفت من این بازی را بلد نیستم

۵. مترادف (هم‌معنی) کلمه‌های زیر را بنویسید.

اهتزاز (.....) حق‌باوران (.....) ضامن (.....) عنبر

(.....) نسیم (.....) فر (.....) زر

(.....)

۶. متضاد (مخالف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

(گذشته #.....) (گرم #.....) (ارزشمند #.....)

(بازارزش #.....) (موافق #.....) (پیروزی #.....)

۴. از میان کلمه‌های زیر، متضادها، مترادف‌ها و هم‌خانواده‌ها را پیدا کنید و در جدول صفحه‌ی بعد بنویسید.

تنبیل شروع سست گرم حفظ جامعه کاتب محفوظ مجموع سیم مکتوب سرد
پایان نقره

مخالف	هم خانواده	مترادف
.....		
.....		

۹. در متن زیر چند جمله وجود دارد؟

«تصور کنید می‌خواهید حرف‌های بسیار مهم و ارزشمندی را در چند جمله بگویید، به خصوص اگر بخواهید آن‌ها را موزون و زیبا بگویید.»
(.....)

۳. جمله بسازید و کلمه‌های داده شده را در آن به کار ببرید.

الف) پیروزی - اعتقادات:

.....

ب) ضامن - فداکاری:

.....

۵. هر یک از عبارت‌های ستون «الف» را به عبارت مرتبط با آن در ستون «ب» وصل کنید. (یک مورد اضافی است).

الف	ب
○ غم	○ خواه
○ ستم	○ انگیز
○ وحشت	○ گار
○ آفرید	○ کار
	○ ناک

۱. کلمات داده شده را در جاهای مناسب آن قرار دهید. (یک کلمه اضافه است).

بی‌باکانه شجرت طلب تسلیم سپاهیان سایه افکند

الف) دلیران ایران نشدند و دلیرانه پیکار کردند. (ب) آریو برزن به دشمنی حمله برد.

ج) اسکندر مردی و جنگجو بود. (د) وقتی شب از نیمه گذشت، تاریکی بر همه جا

۲. حروف جافتاده، از کلمه‌های زیر را بنویسید.

معا... ره خفّ و خوا... ی یرت آور رق اندوه نوا... ی او... ع

۳. در متن زیر چهار غلط املائی وجود دارد. آن‌ها را پیدا کنید و در محل مشخص شده به شکل صحیح بنویسید.

اسکندر که مردی شجرت طلب و جنگجو بود، از سرزمین مغدونیه با لشکری انبوه به سوی کشور ما، ایران، هجوم آورد.

(.....) (.....) (.....) (.....)

۴. هم‌معنی (مترادف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

باختر (.....) گراییدن (.....) سایه افکند (.....)
گلگون (.....) چیرگی (.....)

۵. متضاد (مخالف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

(آخرین #.....) (صلح #.....) (خفّ #.....)
(ترسو #.....) (می‌شود #.....)

۶. دو هم‌خانواده برای کلمه‌های زیر بنویسید.

گذرگاه: (.....) ، (.....) شکوه: (.....) ، (.....)

۷. در متن زیر صفت‌ها را پیدا کنید و در جای خود بنویسید.

سپیدار گفت: «من سرسبزترین سپیدار این دشت هستم. زیر پایم چشمه‌ی زلال است و بالای سرم آسمان آبی. خیلی از پرنده‌ها آرزو دارند که روی شاخه‌های من لانه بسازند».

(.....) (.....) (.....)

۸. در هر گروه یک کلمه با بقیه متفاوت است، آن را پیدا کنید و جدا بنویسید.

تصویر ، تصوّر ، متصوّر ، صدور	مانع ، منافع ، منع ، ممانعت	صلح ، صلاح ، سلاح ، صالح
.....		

۹. جدول زیر را کامل کنید.

جمع		اوقات		همراهان	
مفرد	شاعر		بیگانه		وضع

۱۰. معنی و مفهوم عبارت‌های زیر را بنویسید.

خدادوست: زردوست:

میهن دوست: ورزش دوست:

۱۱. واژه‌های به هم ریخته‌ی زیر را مرتب کنید و یک جمله بسازید.

دلاوران شگفت‌آور ایرانی نبرد بود بسیار

.....

۱۲. هر دو کلمه را در یک جمله به کار ببرید.

● سه‌گین - پیروزی:

● دوران - دوست‌داشتنی:

۱. کلمه‌ی مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید و در جای خالی قرار دهید.

الف) بهمن با عجله از جای خود و به طرف او رفت. (برخواست - برخاست)

ب) پس از چند دقیقه به کتاب‌فروشی رفتیم. (گذشت - گذاشت)

۲. هم‌معنی کلمه‌های زیر را بنویسید.

افزون (.....) سیما (.....) مرصاد (.....) ناگزیر (.....)

۳. با حروف به‌هم‌ریخته یک کلمه بنویسید.

ف ت ه ر س: (.....) ح ت ی و ل: (.....)

۴. شکل صحیح کلمه‌های زیر را از داخل کمانک پیدا کنید و بنویسید.

الف) (سپاس‌گزاری / سپاس‌گذاری) کردیم و پس از خداحافظی به طرف خانه‌هایمان روانه شدیم. (.....)

ب) (مهو تماشا / محو تماشا) بودم که صدای آقای فرهنگ مرا متوجه خود کرد. (.....)

ج) (بعدازظهر / بعدازظهر) یکی از روزهای پایانی فروردین بود. (.....)

۵. متضاد کلمه‌های زیر را بنویسید.

(آشکار#) (.....) (ماهر#) (.....) (صرف‌جویی#) (.....) (افسرده#) (.....)

۶. دو هم‌خانواده‌ی برای کلمه‌های زیر بنویسید.

تحویل (..... ،) تصویر (..... ،)

معاصر (..... ،) مربوط (..... ،)

۷. شکل صحیح کلمه‌هایی که از نظر املائی درست نوشته نشده‌اند را بنویسید.

کتاب سه فصل داشت. فحرس متالب را نگاه کردم. بخش «نام‌آوران امروز» توجه مرا جلب کرد.

(.....) (.....) (.....)

۸. کلمه‌های به‌هم‌ریخته زیر را مرتب کنید و جمله بسازید.

الف) کتاب - شا - آشنا - میهن عزیزمان - این - را - می‌کند - با بزرگ‌مردان

ب) است - شهید - شهدای علمی - مصطفی احمدی روشن - از دانشندان - و - فناوری هسته‌ای

۹. جمله‌های زیر را گسترش بدهید.

الف) پادشاهی با غلامی در کشتی نشست.

ب) پدر بزرگ آهی کشید و رفت.

۱۰. هر یک از کلمه‌های ستون «الف» را به کلمه‌ی مرتبط با آن در ستون «ب» وصل کنید.

الف	ب
○ جوان	○ خانه
○ شام	○ کوش
○ سخت	○ گاه
○ کتاب	○ مرد

۱. با استفاده از کلمه‌های داده شده جاهای خالی را کامل کنید. (یک کلمه اضافه است).

طراحی نقش و نگارها سرمشق کنجاو شعرها

الف) هیچ چیز از نگاه و جست‌وجوگر «محمود» دور نمی‌ماند.

ب) محمود با این سروده‌ها و پرورش می‌یافت.

ج) استاد گفت: حالا دیگر وقت آن رسیده است که خودت کنی.

د) روزی که استاد کشیدن آهو را به محمود داد، او تمام شب بیدار ماند.

۲. در جمله‌ی زیر دو واژه از نظر املايي درست نوشته نشده است. شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.

«استاد محمود فرشچیان شهر ط جهانی داشت ولی دچار قرور نشد.»

(.....) (.....)

۳. هم‌معنی کلمه‌های زیر را بنویسید.

ضایع مکن (.....) گریسته‌اند (.....) آفت (.....) شبانه (.....)

۴. دو هم‌خانواده برای کلمه‌های زیر بنویسید.

طراحی (..... ،) هنر (..... ،)

۵. در هر جمله شکل درست هر کلمه را از داخل کمانک پیدا کنید و زیر آن خط بکشید.

الف) چه زبان‌ها که هنرمندی این استاد بزرگ را (ستوده‌اند – ستوده‌اند – سطوده‌اند).

ب) در کارگاه استاد امامی، شعرهای دلنشین حافظ و مولوی، (ذمزه می‌شد – ضرمزه می‌شد – زمزمه می‌شد).

ج) استاد با نگاه‌های (تہسین آمیز – تحسین آمیز – طحسین آمیز) او را می‌دید.

۶. متضاد کلمه‌های زیر را بنویسید.

(خوشحالی#) (فراوان#) (نزدیک#)

۷. با حروف به هم ریخته‌ی هر دسته یک کلمه‌ی معنادار بنویسید.

الف) ر - ع - ش - و:
ب) ن - ش - د - ل - ی - ن:

۸. قسمت دوم کلمه‌های زیر را بنویسید.

الف) جست و
ب) گفت و

ج) تب و
د) تند و

۹. رویدادهای زیر را به ترتیب شماره گذاری کنید.

☐ ماهی با قدرت خود دام صیاد را کشید و با خود برد.

☐ آن ماهی بزرگ روزی من نبود و هم‌چنین آن ماهی وقت پایان عمرش نبود.

☐ صیاد به آن‌ها گفت: ای دوستان! کاری نمی‌توانستم انجام دهم.

☐ صیادی ضعیف، ماهی قوی و بزرگی را به دام انداخت.

☐ بقیه‌ی صیادان افسوس خوردند و به او گفتند: چنین صیدی را از دست دادی؟

۱۰. معنی عبارت‌های زیر را بنویسید.

الف) تلاش افتخار آمیز:
ب) مسابقه‌ی شگفت‌انگیز:

ج) غروب‌های خیال‌انگیز:
د) نگاه‌های تحسین آمیز:

۱۱. با کلمه‌های به هم ریخته‌ی زیر یک جمله بسازید.

خواهی شد تو از نقاشی بزرگ استادان یکی

۱۲. معنی و مفهوم بیت مقابل را بنویسید. «نام نیک رفتگان، ضایع مکن تا بماند نام نیکت پایدار»

۱. با استفاده از کلمه‌های داده شده، جاهای خالی را کامل کنید. (یک واژه اضافی است).

علم عظمت نظامیه رصدخانه دانشگاه

الف) خواجه نظام‌الملک در شهر ری ساخت.

ب) در آسمان و فرهنگ ایران، ستاره‌های پر فروغ فراوانی می‌توان یافت.

ج) دانشمندان کوشیدند تا ایران را به اوج و سربلندی برسانند.

د) مدارس خواجه نظام‌الملک به معروف بود.

۲. با توجه به معنی کلمه‌ها، حروف مناسب را در جای خالی بنویسید.

محلی برای بهتر دیدن ستارگان ← ر دخانه دژ ← لعه

ترسناک ← م یب آگاهی داشتن ← ا لاع

۳. در جمله‌ی زیر دو کلمه از نظر املائی درست نوشته نشده است؛ شکل صحیح آن‌ها را در کادر بنویسید.

خواجه نصیرالدین توسی، ریاضی‌دانان و ستاره‌شناسان را از سرزمین‌های اسلامی دعوت کرد.

(.....) (.....)

۴. مترادف (هم‌معنی) هر یک از واژه‌های زیر را بنویسید.

چیرگی (.....) نسخه‌برداری (.....) حادثه (.....) خامان‌سوز (.....)

۵. مخالف (متضاد) هر یک از کلمه‌های زیر را بنویسید.

(اندوه #) (.....) (خردمند #) (.....) (تاریکی #) (.....) (سخت‌ترین #) (.....)

۶. دو هم‌خانواده برای هر کلمه بنویسید.

حفظ (.....) ، مشاور (.....) ، (.....)

نقشه (.....) ، نظام (.....) ، (.....)

۷. برای هر یک از کلمه‌های زیر دو صفت مناسب بنویسید.

حکومت) ،) تربیت) ، (

۸. مفرد کلمه‌های زیر را بنویسید.

جمع	حوادث	آثار	دانشمندان	کتاب‌ها	مغولان
مفرد					

۹. جمله‌ها را با نوشتن هم‌معنی کلمه‌هایی که مشخص شده، بازنویسی کنید.

الف) قلب مردم را درهم فشرد.

ب) قلم از همه کارسازتر است.

ج) او مشغول نسخه‌برداری کتاب‌ها شد.

د) حمله‌ی دشمنان خانان سوز بود.

۱۰. هر یک از عبارت‌های ستون «الف» را به عبارت مرتبط با آن در ستون «ب» وصل کنید. (یک مورد اضافی است.)

الف	ب
○ رصدخانه نظام الملک	○ دانشمند هسته‌ای
○ خواجه نصیرالدین توسی	○ شهری
○ هوشنگ ابتهاج	○ ریاضی‌دان و ستاره‌شناس
○ شهید مصطفی احمدی روشن	○ شاعر شرای امید
○ استادفرشچیان	

۱. این واژه‌ها را در جمله‌های زیر به کار ببرید. (یک کلمه اضافی است).

دکان خوش‌نویس مشغول تماشا صندلی قاب‌های کوچک

الف) من قیمت را می‌دانم ولی اگر قاب بزرگ می‌خواهید، باید صبر کنید.

ب) من هستم و گه گاهی برای خودم کارهایی می‌کنم.

ج) امید و پدر بزرگ و غرق تفکر در آن نوشته شدند.

د) مرد، دستگیره‌ی در را چرخاند و وارد شد.

۲. الف) به کسی که برنامه می‌نویسد می‌گویند.

ب) به کسی که داستان می‌نویسد می‌گویند.

۳. در جاهای خالی، حروف صحیح قرار دهید.

م..... ازه غر..... تفکر مش..... ول رهگ..... ران

۴. مترادف (هم‌معنی) کلمه‌های زیر را بنویسید.

دکان (.....) پیغام (.....) تفکر (.....) خیره‌شدن (.....)

۵. متضاد (مخالف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

(زیبا#) (جدید#) (دور#) (پایین‌ترین#)

۶. با حروف به‌هم‌ریخته‌ی هر گروه یک کلمه‌ی معنی‌دار بنویسید.

ص - ا - ت - ی - و - ر	ا - ن - ظ - ت - ا - ر	ح - ص - ا - ب
.....		

۷. برای کلمه‌های زیر دو هم‌خانواده بنویسید.

مشغول (..... ،) هیجان (..... ،)

۸. با مخالف کلمه‌های زیر یک جمله بسازید.

جمله	
.....	ساکت:
.....	نیکو:
.....	منظم:

۹. جمله‌ی زیر را با توجه به کلمه‌های داده شده تغییر داده و بنویسید.

رهگذران بی اختیار، می‌ایستادند و عکس‌ها را تماشا می‌کردند.

..... (عابران):

..... (تصویرها):

..... (غیرارادک):

۱۰. با کلمه‌های به هم ریخته‌ی زیر یک جمله بسازید.

از من پذیرزگت برسانی پیغامی می‌خواهم به

.....

۱۱. معنی بیت‌های زیر را بنویسید.

در فضای باغ‌ها پر می‌شود باز هم فواره‌ی گنجشک‌ها

.....

هر کجا سرگرم صحبت می‌شوند شاخه‌ها درباره‌ی گنجشک‌ها

.....

نام و نام خانوادگی:

کار در منزل درس: ۱۴

۱. با توجه به معنی کلمه‌ها شکل صحیح حروف را در جای خالی قرار دهید.

نـ...راسد ← نترسد می‌پرهیـ...د ← دوری می‌کند
نکو...یده ← زشت و ناپسند افـ...ون ← بیشتر

۲. با استفاده از کلمه‌های داده شده جاهای خالی را پر کنید.

تضمین بی‌دلیل نترسیدن نگوئیده موقیّت‌ها رنج جراحی شجاعت

الف) تلخی دارو و سلامت آن‌ها را می‌کند.

ب) آن‌چه ناپسند و است این است که انسان بترسد.

ج) شجاعت نیست.

د) برای رسیدن به همه به نیازمندیم.

۳. در جمله‌ی زیر دو غلط املائی وجود دارد. شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.

سربازی که در صهنه‌ی نبرد، وظیفه‌ی خود را انجام می‌دهد، شجاع است.

(.....) (.....)

۴. برای هر کلمه یک مترادف بنویسید.

بیم (.....) تدبیر (.....) موقیّت (.....) متانت (.....)

۵. برای کلمه‌های زیر صفت مناسب بنویسید.

خانه آتش‌نشان صحنه

۶. با حروف به‌هم‌ریخته‌ی زیر یک کلمه‌ی معنی‌دار بنویسید.

الف) ا - ز - و - ن - ف (.....) ب) م - ض - ت - ی - ن (.....)

۷. کلمه‌های به‌هم‌ریخته را مرتب کنید و با آن‌ها یک جمله بنویسید.

الف) اوّل - بر - به - ست - گام - شجاعت - ترس‌های - خنده - دروغین - است

.....

ب) قدرت بدنی - به - و - شجاعت - نیازمندیم - در - روزگار - این

۸. کلمه‌های هم‌خانواده را دسته‌بندی کنید.

حادثه خطر ترس حوادث ترسو خطرناک ترسناک خطرات احداث

۳	۲	۱
.....		
.....		
.....		

۹. تعداد جمله‌های زیر را در کنار هر کدام بنویسید.

الف) اگر به چیزی آگاهی نداریم، بگوئیم نمی‌دانیم. (.....)

ب) آن‌چه ناپسند و نلوهیده است، این است که انسان بی‌دلیل بترسد و یا از ترس قدرت تصمیم‌گیری را از دست بدهد. (.....)

ج) شجاعت نترسیدن نیست، بلکه آن است که انسان از مشکلات نهراسد. (.....)

۱۰. با متضاد کلمه‌های زیر جمله بسازید.

جمله	
.....	ترسو:
.....	سلامتی:

۱. جاهای خالی را با توجه به کلمه‌ی داخل کمانک کامل کنید.

پادشاهی با غلامی در کشتی نشست و غلام، هرگز دریا ندیده بود و (محنت - مهنت) کشتی
نیازموده، گریه و زاری (در نهاد - در نعاد) و لرزه بر اندامش افتاد، چندان که (ملافت -
ملاطفت) کردند، آرام نمی‌گرفت و ملک از این حال آزرده گشت. حکیمی در آن جا به ملک
گفت: «اگر فرمان دهی، من او را به (طریقی - طریق) خامش گردانم.»

۲. در بیت زیر دو غلط املایی وجود دارد، شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.

در کنار ختوط سیم پیام	خارج از ده دو کاج رویدند
سالیان دراز رهگزان	آن دو را چون دو دوست می‌دیدند
(.....)	(.....)

۳. معنی واژه‌های زیر را بنویسید.

تازیانه (.....) تأمل کن (.....) آشنا (.....)

۴. متضاد واژه‌های زیر را بنویسید.

(ببخش #) (روزهای #) (آشنا #)

۵. با حروف به هم ریخته یک کلمه‌ی معنادار بنویسید.

ان گ ا ه ن ا ج ک س ا ن ت

۶. با کلمه‌های به هم ریخته یک جمله بسازید.

با دو سال‌های دوست سال کاج بودند هم

۷. کلمه‌ی چون را در دو جمله با دو معنی متفاوت به کار ببرید.

چون:

چون:

۸. مفهوم مَثَل مقابل را بنویسید. قدر عافیت، کسی داند که به مصیبتی گرفتار آید.

۹. یک بند درباره‌ی یکی از سه موضوع زیر بنویسید.

الف) کاجستان ب) مهربانی ج) روزهای پاییزی

.....

.....

.....

.....

۱۰. مفهوم کلی و پیام شعر کاجستان را در یک خط بنویسید.

.....

۱۱. با هر دو کلمه یک جمله بنویسید.

● کاج - مهربانی:

.....

● اتفاق - رهگذران:

.....

معنای کلمه‌ی «چو» و «چون» در هر عبارت چیست؟

الف) چو ایران نباشد تن من مباد.

.....

ب) چون دیرم شده بود، تاکسی سوار شدم.

.....

ج) مادرم چون ستاره‌ای می‌درخشد.

.....

نام و نام خانوادگی:

کار در منزل درس: ۱۶

۱. شکل درست حروف جافتاده از هر کلمه را بنویسید.

الف) نگریست: نگاه کرد (ب) نریست: چیزی را در راه رضای خدا دادن

ج) سیرت: تعجب (د) مقصود: هدف

۲. با استفاده از کلمه‌های داده شده جاهای خالی را پر کنید. (یک واژه اضافه است).

دانایی حیرت‌زده علم تجربه کودکانه

الف) طبیب می‌کوشید با پاسخ‌های ساده و او را آرام کند.

ب) خوب دیدن و خوب گوش دادن و فکر کردن سرآغاز است.

ج) طبیب به چهره‌ی حسین نگریست.

د) برای شناختن بیماری‌ها و درمان آن‌ها، باید سال‌ها آموخت.

۳. از داخل کمانک، کلمه‌ی درست را انتخاب کنید.

الف) ستاره به سیمای همسرش عبدالله، (خیره شدند - خیره شد).

ب) من نمی‌خواهم حسین را از تو (دور کنیم، دور کنم).

ج) اشک شوق از دیدگان ستاره (فروریخت - فروریختند).

د) همه می‌دانند که تو مادر دلسوز و همسر مهربانی (هستید - هستی).

۴. در متن زیر سه غلط املایی وجود دارد، شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.

«پروردگارا، از مهربانی‌ها و لطف تو سپاس گذاریم. خدایا، این فرزند خوب و دانا را برای ما حفظ فرما!» عامین

(.....) (.....) (.....)

۵. با حروف به‌هم‌ریخته‌ی زیر یک کلمه‌ی معنادار بنویسید.

ل - د - ن - ش - ی - ن ش - س - ا - ف - ر

۶. برای هر یک از کلمه‌های زیر دو هم‌خانواده بنویسید.

باهوش (.....)، کوشش (.....)،

۷. هم‌معنی (مترادف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

دانش بیندوزم (.....) بهبود می‌یافت (.....)
به ستوه آمده‌ام (.....) نذر کردن (.....)

۸. متضاد (مخالف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

(بهبودی #.....) (نخستین #.....)
(هستی #.....) (نمی‌دانست #.....)

۹. برای کلمه‌های زیر دو صفت مناسب پیدا کنید و بنویسید.

کودک (..... ،) دیدگان (..... ،)

۱۰. کلمه‌های زیر را مرتب کنید و سپس یک جمله بسازید.

و پشتکار از من او کوشش به ستوه آمده‌ام

۱۱. هر یک از عبارت‌های ستون «الف» را به عبارت مرتبط با آن در ستون «ب» وصل کنید. (یک مورد اضافی است).

الف	ب
شعر چشمه و سنگ ○	○ سر آغاز دانایی
داستان وقتی بوعلی کودک بود ○	○ ابوعلی سینا
خوب دیدن و شنیدن ○	○ محمد تقی بهار
پزشک و دانشمند ایرانی ○	○ رضا حجت
	○ سعدی

۱. حروف جا افتاده از کلمه‌های زیر را بنویسید.

م...رفت ا...ترام رهگ...رانند را...ت

۲. با استفاده از کلمه‌های داده شده جاهای خالی را پر کنید.

ابوعلی سینا نخستین معلم مهرگان ابوریحان بیرونی

(الف) ریحانه، دختر حسین خوارزمی و شاگرد بود.

(ب) من اگرچه از چند سالی بزرگ‌تر بودم ولی همیشه به او احترام می‌گذاشتم.

(ج) همیشه هنگام نماز برای در این مکتب دعا می‌کردم.

(د) هیچ روزی را جز نوروز و بدون کار نگذرانده‌ام.

۳. در جاهای خالی متن زیر، یکی از علائم نگارشی (، ، ؟ ، !) را قرار دهید.

ستاره که از شادی و هیجان آرام و قرار از کف داده بود گفت پروردگارا از مهربانی و لطف تو سپاس‌گزاریم و تو را شکر می‌گوییم که فرزندی دانا به ما بخشیده‌ای ای خدای مهربان این فرزند خوب و دانا را برای ما حفظ فرما

۴. شکل صحیح کلمه‌هایی را که غلط املایی دارند، در کادر بنویسید.

فارق قصر پادشاهی هشیاران غناعت راحت‌ها بیبوده عاغل پیرایه بردباری

(.....) (.....) (.....)

۵. هم‌معنی (مترادف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

پیرایه (.....) مسکین (.....) کامکاری (.....) بردباری (.....)

۶. مخالف (متضاد) کلمه‌های زیر را بنویسید.

جوانی # (.....) کامکاری # (.....) بیبوده # (.....) راحتی # (.....)

۷. برای هر کلمه دو هم‌خانواده بنویسید.

زندگی (..... ،) خوردن (..... ،)

۸. با حروف به هم ریخته یک کلمه‌ی معنادار بنویسید.

الف) ل - ی - س - م - ن - ا : ب) ز - ی - ن - ا - د - گ - ن :

ج) ش - ت - ه - و :

۹. املاي درست هر کلمه را بنویسید.

همگان: هیرت زده: مصکین نادان: دیده گان:

۱۰. تعداد جمله‌های بیت زیر را بنویسید و هر جمله را مشخص کنید.

«مرو راهی که پایت را ببندند مکن کاری که هشیاران بخندند» جمله

۱۱. از بین کلمه‌های زیر دور واژه‌های جمع خط بکشید.

رها مولانا دیدگان اثردها ضایر روگردان همگان دانایان

۱۲. مفهوم ضرب‌المثل زیر را توضیح دهید.

راستی، راه نجات است.

.....

۱۳. درباره‌ی یکی از دو موضوع زیر یک بند، متن زیبا بنویسید.

الف) همه چیز را همگان دانند و همگان هنوز از مادر زاده نشده‌اند.

ب) کسی که بسیار تلاشگر است و از فرصت‌های زندگی‌اش استفاده می‌کند.

.....

.....

.....

.....